

Åsa Magnusson

Vad är pengar?

Vad ska vi göra med varandra heter poeten Jenny Wrangborgs andra diktsamling som kom ut i januari i år. Det är onekligen en titel som biter sig fast och i sin skenbara enkelhet gömmer den en frågeställning som är svår att undvika. Implicit påstår den att vi gör saker med varandra hela tiden, oavsett om vi vill det eller inte. Ibland är det just det vi inte gör som blir **allra mest märkbart**.

Jag tillhör de människor som inte gärna läser dagstidningarnas ekonomidel, väl medveten om att jag genom att inte göra det undviker att utforska en del av tillvaron samtidigt som jag avsäger mig ett visst ansvar. För som den samhällsmedborgare jag är utgör jag en del av det ekonomiska kretslopp som skapats av det politiska system vi lever i.

Andreas Cervenka är ekonomikrönikör i Svenska dagbladet och i boken *Vad är pengar? – Allt du velat veta om världsekonomin* men inte vågat fråga om (Natur & Kultur 2012) finns flera av hans krönikor samlade i en volym. Cervenka anlägger inte sällan barnets blick, som när han tar sin utgångspunkt i femåringens fråga om han kan få följa med till banken för att få se sin pappas pengar, och låter den leda vidare in i ett resonemang kring vad pengar är och hur de skapas. Genom att använda sig av analogier lyckas han sätta fingret på flera missförhållanden i den rådande ekonomiska ordningen,

vilka annars kanske går den förbi som vare sig behärskar terminologi eller förmår se samband mellan olika skeenden.

Ett påpekande som Cervenka gör vid flera tillfällen är att det är när människor slutar att ställa frågor, kanske för att de inte vill framstå som okunniga, som tillfällen skapas för människor att utnyttja system. Han återkommer också till det absurda i att bankerna under så lång tid kunnat ägna sig åt riskfria spekulationer genom att staten täckt upp för deras förluster, och liknar det vid en roulettespelare som inte behöver bekymra sig för sina insatser. Inte minst de texter där Cervenka gör tydliga kopplingar mellan ekonomi och den politik som syftar till att upprätthålla ett ekonomiskt system som uppvisar många brister, och framförallt skapar stora inkomstklyftor, är läsvärda.

Krönikans form är ofta slagkraftig och underfundig, vilket gör sig bra i en dagstidning där olika typer av texter samlas. I en antologi av det här slaget tar ibland slagfärdigheterna ut varandra, lite som ett crescendo som återkommer för ofta och pågår för länge. Men det angelägna innehållet i Cervenkas texter gör att man överser med det, i förhoppning om att förstå något lite mer av vad vi gör och inte gör med varandra. ■

